

esse. Aliqui cum Vasquez ita sentiunt, dicentes, sacrificium Missae ita esse sacrificium *relativum*, ut in hac relatione ad sacrificium crucis tota sacrificii ratio consistat, quum realiter immolationem cruentam exhibeat. — Communiter vero alii censent, etiam in ipsa actione Missae ex sese id haberi, quod ad sacrificii absoluti rationem requiratur. Igitur aliqui ex iis cum Lessio mysticam destructionem efferunt, quae vi verborum habeatur, quum separatim sub aliis speciebus vi verborum Corpus, sub aliis Sanguis Christi ponatur: alii aliter explicant.

Hodie satis communis est ea sententia, quam Lugo docuit, et quam nostra aetate Franzelin plenius perfecit, sc. rationem sacrificialis destructionis in eo haberi, quod Christus Deus-homo, cui omnis gloria et honor competit, sese ita deprimat, ut in statu adeo vili quasi emortuum se collocet, sine naturali usu ullius sensibilis facultatis, atque in esum et potum hominibus praeparetur.

2. Si vero de actione illa in toto decursu liturgicae celebrationis quaeras, in qua potissimum essentia sacrificii consistat, communis jam opinio est, eam in consecratione utriusque speciei, in eaque sola consistere.

Sunt quidem, qui cum Bellarmin. *de Missa* l. 2 c. 27 et S. Alph. l. 6 n. 305 putent, *etiam Communionem* ad essentiam sacrificii pertinere: communis vero illam non ad essentiam, sed ad *integritatem* pertinere, censent¹.

At nullo modo probabile est, alterutram consecrationem per se solam sufficere ad essentiam sacrificii Missae. Licet enim sufficiat, ut *potuerit assumi* pro sacrificio, reipsa tamen *non ita assumpta est* a Christo Domino. Nam realis cruentae mortis repraesentatio non satis habetur secundum ea, quae Christus voluit, nisi utriusque separatae speciei consecratio fiat. Haec vero realis repraesentatio Missae essentialis est.

Ad IV. Unitatem sacrificii Missae cum crucis sacrificio Concil. Trid. sess. 22 cap. 2 eatenus effert, quatenus una eademque hostia, unus idemque principaliter offerens utrobique sit, diversitas vero habeatur in sola *offerendi ratione*. Quare quum actio, qua hostia offertur, diversa sit, Suarez aliique theologi communius asserunt, idque recte, potius dici *simpliciter* diversa sacrificia, quam unum idemque, at unum idemque sacrificium dici debere *secundum quid*. Formalis enim diversitas sacrificii potissimum ex actione sacrificiali desumitur; haec autem in Missa plane alia est, quam in crucis sacrificio.

¹ Videlicet: a) In ea actione essentia sacrificii consistere debet, quae exercetur *nomine Christi*, siquidem Christus ut principalis sacerdos actionem essentialiter sacrificialem exercere debet: at consecratio est eaque sola, quae strictissimo sensu nomine Christi exerceatur; Communio autem, quae non fit nomine Christi, ad integritatem sacrificii, qua sacerdos visibilis et populus victimae particeps fiat, potius refertur.

b) In ea actione essentia sacrificii Missae collocanda est, cui definitio sacrificii communis, seu cui essentialis notae cujuslibet sacrificii conveniant. Quae conveniunt consecrationi; ergo in ea essentia reponenda est; neque est ratio, cur praeter eam alia actio etiam addatur. destructio sacrificio essentialis solum elementum est, de quo difficultas seu quaestio moveri possit: nam alia omnia elementa definitionis in consecratione adesse, *si destructio adsit*, evidens est. Porro et adesse et essentialiter compleri destructionem in consecratione, paulo attentius consideranti patebit, sive Lessii, sive Vasquezii, sive Lugo nis theoriam elegerit.

Articulus II.

De fructibus Missae.

Potissimus sacrificii finis ille est, qui Deum respicit, ut scilicet sit signum¹⁶⁶ externum, quo prae aliis signis Deo supremus cultus simul cum laude et gratiarum actione exhibeatur, quae tum propter summam ejus excellentiam ipsi debentur, tum propter injuriam peccatis ei illatam strictiore jure exiguntur. Deo igitur patriam, laudem et gratiarum actionem plenissime exhiberi, optimo jure inter effectus Missae numeratur. A nobis effectus et fructus Missae illi maxime intelliguntur, qui utilitatem nostram respiciunt. Quae sane summa est. Ut vero melius totus ejus ambitus cognoscatur, haec capita breviter proponam et in hoc et sequenti articulo explicabo:

- 1) Qui sint in S. Missae sacrificio offerentes atque ad fructus et effectus conferentes.
- 2) Quos fructus seu effectus S. Missae sacrificium habeat pro hominibus.
- 3) Quot et quibus modis in diversis diversi fructus producantur.
- 4) Quibus illi fructus applicari seu pro quibus Missa offerri possit.
- 5) Quis sit valor applicationis Missae.
- 6) Quomodo sacerdos fructus Missae applicare debeat.

§ 1.

Qui sint in SS. Missae sacrificio offerentes atque ad fructus et effectus conferentes.

I. Offerens principaliter ipse Christus est, siquidem ipse est, cujus nomine et delegatione sacerdos celebrat. Scilicet Christus qua sacerdos princeps, qui aliorum sacerdotum ministerio utitur, quamquam post opus redemptionis his in terris absolutum atque perfectum non amplius meretur nec satisfacit, tamen applicat merita praecedentia.

Christus autem se ipsum offert non ut singularis persona tantum, sed ut caput Ecclesiae et mediator Dei et hominum.

Christum esse, qui vere offerat, habetur non solum ex liturgica actione, cujus nobilissimam partem, consecrationem dico, sacerdos plane nomine et verbis Christi ipsius peragit, sed etiam ex aperta declaratione Trid. Conc. sess. 22 cap. 2, ubi dicitur, in sacrificio crucis *eundem esse offerentem*.

II. Sed ipsa etiam Ecclesia, ut a Christo capite distincta, non¹⁶⁷ sejuncta, sacrificandi actionem participat. Nam Christus dilectissimae suae sponsae hoc sacrificium reliquit, ut ipsa quoque haberet, quod offerret (v. Trid. l. c. cap. 1: „ut dilectae sponsae suae Ecclesiae visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium“). Neque unquam desinet Ecclesia, i. e. coetus fidelium ut unum aliquod morale, vel saltem in membris suis principalioribus hanc intentionem Christi complere et ejus desiderio sese unire. Perficitur autem haec sacrificandi actio ex parte Ecclesiae ut societatis per ministerium sacerdotis, qui a Superiore ecclesiastico deputatur, ut *nomine Ecclesiae* agat.

Deus autem hanc actionem vere ut Ecclesiae actionem respicit, eamque propter Ecclesiae dignitatem sanctitatemque benignus acceptat.

III. Offert porro etiam ipse sacerdos celebrans. Imo plane necessarium est, esse singularem aliquem hominem, qui immediate et physice sacrificium peragat, quum Christus et Ecclesia mediate et moraliter actionem sacrificialem exercent.

Igitur sacerdos celebrans 1) ministerium Christi gerit atque immediate ejus nomine agit; 2) ministerium Ecclesiae gerens nomine Ecclesiae offert; 3) nomine proprio ut hic singularis homo agit et offert, quum character publici muneris non impediatur, quin ipse suam personalem intentionem adjungat.

IV. Postremo autem quodam sensu offerunt singuli fideles, qui activo aliquo modo ad sacrificium concurrunt, ut ministrando, assistendo sive mente et corpore, sive sola mente, stipendium dando etc. Quo fit, ut generalis illa deputatio, qua sacerdos nomine omnium fidelium agat, majorem in iis recipiat energiam, atque specialis et immediata fiat.

Haec ita esse, ex ipsa liturgica precandi formula habetur; expresse enim sacerdos in Canone pro circumstantibus orans dicit: „pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium.“

§ 2.

Quos fructus seu effectus SS. Missae sacrificium habeat pro hominibus.

168 I. Quatenus Missae celebratio *personalis* actio sive sacerdotis sive eorum fidelium est, qui actu ad eam concurrunt, ei omnia adscribenda sunt, idque excellentissimo modo, quae generatim bonis operibus attribuantur, modo ex parte aliorum et ministri illae conditiones verificentur, quae in reliquis operibus bonis necessariae sunt.

Igitur eorum, qui sunt in statu gratiae, personalis ad Missam agendam cooperatio *meritoria* est augmenti gratiae et gloriae, *satisfactoria* pro poenis temporalibus peccato debitis, *impetratoria* cujuslibet beneficii divini nobis vere utilis. Qui vero extra statum gratiae est, per Missae sacrificium solum potest *impetrare*, quum aliorum effectuum incapax sit. Sacerdos vero, qui sciens et culpabiliter in statu peccati celebrat, hac sua actione, quatenus personalis est, utpote summe sacrilega, certe ne impetrare quidem quidquam potest, sed potius divinam iram contra se excitat et auget.

Impetratio vero tum ex dignitate orantis multum pendet, tum ex praecedentibus peccatis ejus, qui orat, obstacula sibi per divinam justitiam objecta invenire potest; quare impetratio sive hominis justis sive hominis nondum justificati *multiplicatis intercessoribus* fidentius et uberius desiderata consequitur; idque fit ex Missa,

II. quatenus Missae celebratio fit *nomine Ecclesiae*, seu quatenus sacerdos fungitur munere ejus, qui ab Ecclesia delegatus est. Sic enim per Missam neque meremur, neque satisfactionis fructum recipimus, at

impetramus. Per sacerdotem enim necessitates et *desideria* fidelium Deo praesentantur.

Orare autem id ipsum est, desiderium suum alteri pandere atque ad eum dirigere. Et revera illa desideria eo magis pia et ferventia sunt, quo plures et sanctiores sunt in Ecclesia, qui aestiment coelestia dona, et ob graves tum communes tum privatas necessitates compassione et zelo torqueantur. Per sacerdotem enim Deo omnis illa virtus et sanctitas praesentatur, qua Ecclesia in multis suis membris semper excellit; nunquam enim, ut Suarez bene dicit *de oratione* (i. e. tr. IV. *de relig.*) l. 4 cap. 1 n. 10, Ecclesia ut Christi sponsa dilectissima non potest esse sancta ac Deo placens. Quapropter haec impetratio ex parte Ecclesiae per se semper est efficacissima, maxime in celebratione Missae, ubi Ecclesia mentem suam et intentionem atque se totam cum Christo sponso suo intime unit: attamen pro singulis hominibus, in quorum favorem illa impetratio a sacerdote pro Ecclesia fungente dirigitur, non semper infallibiliter beneficium petitum obtinetur; id enim in ipsa ratione impetrationis seu orationis, praecipue pro aliis, situm est.

III. Potissimi igitur effectus Missae habentur sub eo respectu,¹⁶⁹ quod Missa est *actio Christi ipsius*, quatenus videlicet sicut in reliquis sacramentis, ita etiam in SS. Eucharistiae Sacramento, cujus confectio simul sacrificii rationem habet, sacerdos instrumentum, Christus principaliter agens est, ex cujus deputatione et dignitate propria vis movendi Deum oritur.

Porro sacrificium Missae sub hoc respectu est copiosissima applicatio meritorum Christi et cruenti crucis sacrificii, ita ut ad avertenda mala et ad concilianda bona omnemque benedictionem, qua Deus benedixit nos in coelestibus in Christo, sit efficacissimum.

At *meritorium* non est ex parte Christi, sed meritorum, quae Christus comparavit, *applicativum*; siquidem etiam in Christo merendi facultas limitibus vitae ejus terrestri concludebatur.

Neque hominum justificationem gratiae sanctificantis augmentum immediate efficit sacrificium sicut sacramenta, quasi eum ex sese justificet, qui cum sola attritione Missam audiat, aut pro quo Missa offeratur. Sed effectus omnes continentur sub ratione sacrificii ut *impetratorii* et *propitiatorii*. V. Trid. sess. 22 cap. 1 et 2 cum can. 3. Sic igitur placat divinam iram, quae propter peccata sive nondum remissa, sive quoad culpam solam remissa contra peccatores exarsit, atque Deum inclinat, ne ex justitia vindice mala inferat aut spiritualia auxilia uberiora deneget. Sic Deum pronum reddit ad bona, maxime spiritualia, conferenda, imo etiam ad temporalia bona saluti animae convenientia danda.

Qua *impetratorium* sacrificium Missae nobis obtinere potest:

Gratiam conversionis, qua homo ad veram poenitentiam ac reconciliationem cum Deo perducatur; *victoriam in tentationibus*, sive efficaciores gratias actuales conciliando, sive tentationes ipsas atque pericula imminuendo

vel succidendo; *animos et occasiones bonorum operum* atque profectum in vita spirituali, (atque tali modo summi momenti est ad convertendos homines, ad delenda peccata, ad perseverantiae donum obtinendum, ad augendam gratiam et futuram gloriam); *protectionem* singularis divinae providentiae in necessitatibus tum spiritualibus, tum temporalibus; *bona temporalia* cujusvis generis, quae secundum Dei voluntatem aeternae salutis adjumento esse possunt.

Christi igitur haec oratio est per sacerdotem nomine ipsius fusa, quae illa immensa bona iis impetrat, pro quibus Missa offertur vel qui ipsi hoc sacrificium coofferunt. Imo Christus non solum per mandatarium suum Patrem coelestem exorat, sed ipse, quum realiter praesens sit in altari, pro hominibus apud Patrem intercedit, non eo sensu et modo, quo formalis oratio defectum aliquem denotat, sed quatenus realiter merita sua Patri coelesti exhibet in eum finem, ut bona supra notata hominibus concedantur.

Attamen effectus ille impetratorius non est omnino infallibilis relate ad illud speciale beneficium, quod ut per Missam impetretur, desideratur. Nam etsi sit excellentissima oratio ab ipso Christo exhibita, tamen conditiones illae, quae requiruntur, ut orationes pro altero oblatae sint efficaces, non semper implentur, sc. 1) non semper ex parte ejus, pro quo oratur, quum denique ipse possit pro sua libertate gratiis oblati resistere, neque secundum Dei vel Christi voluntatem est, omnibus hominibus sub quavis conditione et sub qualibet perversa et obstinata eorum voluntate gratias re ipsa efficaces concedere; 2) non semper ex parte objecti, quod ab hominibus per Missam impetrandum desideratur, et quod sacerdos, interpositis meritis Christi, a Deo exorare conatur. Christus igitur ipse sese non semper cum tali desiderio conjungit; siquidem quae homini nociva sunt vel quae divino beneplacito adversantur, desiderare et impetrare certe non potest, neque ipse in iis discernendis fallitur, homines vero falli possunt. Quod si accidit, sacerdos, Christi mandatarius, fallitur putans se Christi desideria Deo repraesentare; re ipsa Christi oratio et impetratio nullo modo circa illam rem versatur, sed ad alia beneficia, quae vere bona sunt, hominibus concilianda convertitur.

171 Qua *propitiatorium* sacrificium Missa, quatenus Christi actio est:

1. Delet aliquam partem poenae temporalis, quae post peccata deleta quoad culpam, est residua: ita ut ille, pro quo Missa offertur, nisi ipse obicem ponat, remissionem aliquam temporalis poenae consequatur. — Nam Missa, quatenus Christi actio est, est sacrificium illud mundum, quod nulla indignitate offerentis possit maculari et quod aliorum sacrificiorum „*bona omnia . . .* velut illorum omnium consummatio et perfectio complectitur“ (Trid. l. c. cap. 1). Atque revera vetera sacrificia hanc vim habebant, ut temporalem poenam aliquam in eo, pro quo offerebantur, extinguere possent. Ergo sacrificio Missae illa vis negari nullo modo potest. Si enim cujuslibet hominis justae actio eam efficaciam habet, ut etiam alterius temporalis poenae reatum possit diminuere, quamquam id ex meritis Christi habet: quanto magis illa efficacia exercetur in illa solemni ipsius Christi actione!

2. Avertit calamitates, flagella, mala communia vel privata, quae Deus in poenam peccatorum infligere paratus est.

3. Avertit poenas multo terribiliores spirituales, quas Deus secundum *justitiam suam*, nisi placetur, statuit pro peccatis infligere. Sc. peccata

commissa, maxime si culpa reatus nondum deletus est, at etiam si culpa jam remissa est, non raro ratio sunt, cur Deus in poenam deneget uberiora actualis gratiae auxilia, quae alioqui dare paratus foret. Quae poena non solum mortalium peccatorum, sed etiam venialium, imo etiam inspiratorum divinarum neglectarum esse potest: quo fiat, ut homo *possit* quidem aut converti, aut tentationes vincere et peccata vitare, re ipsa autem victurus eas non sit, sed lapsurus, gratiam sanctificantem amissurus, in aeternum periturus. Haec miserrima sequela peccati est, ad quam *permittendam* peccata commissa divinam justitiam provocant. Quae poena ut avertatur atque ut Deus plenissime placetur, homini summopere curae esse debet. Excellentiore igitur modo Deo servire eique honorem exhibere seque humiliare debet, ut servitiis indebitis atque fervore supererogatorio contumeliam compenset, quam peccando Deo intulit. At haec omnia tum demum plenum effectum facilius sortiuntur, si immaculata illa hostia, unigenitus Dei Filius in eucharistico sacrificio, pro propitiatioe offeratur. Neque aliud quidquam Ecclesia in liturgia tam saepe inlucinat, quam: „Propitiare Domine, placare Domine . . .“

Postquam ergo per sacrificium Missae — fieri potest, ut frequenter offerri debeat, ut Deus omnino placatus sit certo alicui peccatori¹ — Deus plene placatus est: peccata, pro quibus propitiatio facta est, non amplius impedimentum sunt, quominus Deus gratias suas easque uberiores concedat; easque, *vi impetrationis* adductus, per idem sacrificium fortasse conferet².

¹ Videlicet quo plura et graviora peccata commissa sunt, aut quo majore ingratitude, eo altius divinae menti indignatio quasi inhaeret, eoque vehementius impellitur Dei justitia, ne certae quaedam gratiae peccatori dentur, seu ut impetratio certi beneficii maneat inefficax: quare etsi aliquatenus Deus placatus sit, nihilominus accidere potest, ut nondum quidquam Deus re ipsa ex iis concedat, quae antea deneganda decreverat. Nondum enim omnes tituli, cur deneget, delati sunt; at sufficit unus titulus residuus, ut impetratio inefficax maneat, similiter ac reatus gravis culpa unius sufficit, ut homo Deo inimicus sit et privatus maneat gratia sanctificante.

² Propitiatio et impetratio, ut recte notat Lugo disp. 19 sect. 9. et Suarez disp. 79, saepissime ad eandem rem homini conciliandam tendunt, at diverso modo: propitiatio quodammodo negative agit, removendo obstacula parat viam, ut impetratio positive per liberalitatem et clementiam Dei bona et beneficia obtineat. Quod aliis verbis sic exprimitur: Propitiatio et impetratio saepe habent effectus materialiter eosdem, diversos tamen formaliter. Quamquam igitur propitiatio non ita immediate et directe in utilitatem nostram tendit, ut impetratio, tamen indirecte quam maxime nobis utilis est, ita ut facile id nobis persuasum esse debeat, fructum propitiatioe prae aliis Missae fructibus esse vix non optatissimum atque cum salute nostra aeterna cohaerentem. Deus enim ex sese proclivis est ad dona et beneficia sua in nos profuse conferenda: at peccata hominum malum ingens cogitatuque nostro gravius est, quod justitiam divinam lacessens ejus benignitatem quasi vinculis constrictam detinet. Quare id maxime agendum, ut propitiatioe seu placatione haec vincula solvantur, neve amplius frustra divina bonitas atque liberalitas fatigetur, sed bonitas illa secundum insitam vim suam expedita in nos exercentur.

Ceterum quamquam propitiatioe effectus, nisi ipse homo obstacula ponere pergat, infallibiliter ex Missa oritur: gratia efficax qua efficax sive ad convertendum peccatorem, sive ad alios fines obtinendos non infallibiliter Missarum oblationi adscribi potest, nisi homo ipse suo tempore atque debito modo pro se orationem adjungat; de quo confer Lugo l. c. n. 148 et 149, ubi inter alia haec habet:

„Certe non expediebat (independentem sc. a propria et non intermittenda oratione) impetrationem auxilii efficacis esse infallibilem, quia . . . magna securitas

§ 3.

Quot et quibus modis in diversis diversi fructus Missae producantur.

172 I. Modus duplex vel triplex distingui potest, quo diversi fructus ex Missae sacrificio hauriantur. Solemnis distinctio est inter spirituales effectus et gratias, quae producuntur *ex opere operato* et quae producuntur *ex opere operantis*.

1. Ex opere operantis oriuntur fructus illi, qui respondent Missae, quatenus est actio personalis sacerdotis celebrantis aliorumque, qui ministrando, assistendo concurrunt.

Ex opere operato imprimis illi fructus oriri dici debent, qui respondent Missae, quatenus est actio Christi ipsius adeoque valoris independentis a merito et devotione celebrantis aliorumque concurrentium.

Ad effectus illos, qui respectu Christi principaliter offerentis oriuntur, illi proximè accedunt, quos respectu Ecclesiae a sacerdote etiam repraesentatae Deus concedit, quosque etiam alio quidem, sed certo quodam sensu ex opere operato dari, dicere possis.

2. Sed ex opere operato alii effectus oriuntur infallibiliter, modo ille, cui applicantur, capax sit — quos dicere licet oriri *ex opere operato strictè dicto*; alii non omnino infallibiliter, quos dixerim a Deo dari *ex opere operato latius sumpto*, quum praeter ipsam Missae oblationem liberalis Dei acceptatio vel effectus determinatio intercedere debeat.

Hinc a) ex opere operato strictè sumpto habetur fructus propitiatorius, praecipue ille, qui presse *satisfactorius* vocatur, atque pro temporali poena peccatis remissis debita ex parte saltem solvit: qui nititur in solis Christi meritis certa lege per Missam in hunc finem applicatis; propitiatio latiore sensu (v. n. 171) potest simul etiam in meritis et sanctitate Ecclesiae niti.

b) Ex opere operato latius sumpto habetur fructus *impetratorius*, qui respondent Missae, quatenus est actio Christi et Ecclesiae actio.

c) Ex opere operantis habetur impetratio, satisfactio et propitiatio, meritum, ut supra dictum est § 2.

3. Unde postremo facile patet, effectum propitiationis relate ad poenas spirituales supra indicatas avertendas et effectum impetrationis tum demum maxime haberi et certius efficax auxilium divinae gratiae producere, si ejus ipsius, pro quo Missa offertur, fervens oratio accedat, atque desideria Christi et Ecclesiae per ipsam illam personalem orationem sustententur et compleantur.

173 II. Modus hucusque explicatus praecipue respicit *rem* quae per Missam obtinetur, et fontem ex quo emanat. Si vero consideramus *diversos gradus applicationis* fructuum ad diversos homines, prout alii

et libertas peccandi daretur hominibus scientibus, se postea infallibiliter habituros, medio hoc sacrificio, auxilium efficax ad justificationem et donum perseverantiae. . . . Voluit ergo Deus relinquere nos cum timore et dubio ad majorem cautelam.⁴ — Nihilominus sacrificium Missae multum conferre ad illos effectus obtinendos et ad propitiationem sensu indicato perficiendam, tum ex communi notione sacrificiorum et divina veterum sacrificiorum institutione habemus, tum ex satis clara doctrina Concilii Trid. sess. 22. cap. 2.

aliis magis minusve propinquam relationem ad Missam celebrandam seu celebratam habent, distinguuntur:

1) fructus generalis, 2) fructus specialis seu ministerialis, 3) fructus personalis.

NB. Fructum generalem dicunt etiam universalem; alii secundum fructum vocant medium, tertium specialem: quem tertium alii, qui secundum fructum dicunt specialem, etiam specialissimum vocare consueverunt. Quare, ne confusio oriatur, melius vocemus fructum secundum *ministerialem*, tertium fructum *sacerdotis personalem*. Pluris tamen interest explicare, quid sibi nomina illa velint.

Fructus *sacerdotis personalis* est, qui pro sacerdote oritur eo ipso, quod ministerio suo digne fungitur. Nam nullum est dubium, quin ipse non solum ratione Sacramenti Eucharistiae percepti, sed etiam ratione sacrificii oblatis omnium fructuum ex opere operato sive latius sive presse sumpto particeps fiat, idque, ut ipse eos, saltem quosdam, a se in alios transferre nullo modo possit.

Fructus specialis seu *ministerialis* est, quem sacerdos nomine Christi et Ecclesiae agens pro certo et determinato fine vel homine applicat. Sicut enim specialiter pro singulis necessitatibus oramus idque ceteris paribus cum majore efficacia, quam si solum generatim orarem, ita etiam secundum catholicam doctrinam et praxim hoc sacrificium pro certis necessitatibus certisque hominibus speciatim offertur. Sacerdotis autem est, hanc applicationem facere, quum ipsius tandem sit, immediate nomine Christi et Ecclesiae agere atque huic actioni suae ministeriali certam determinationem dare. Huic ergo, pro quo Missa celebratur, si capax est, fructus satisfactorius, reliquaque propitiatio atque impetratio ex opere operato communicatur. Cf. n. 176.

Fructus *generalis* ille est, qui praeter singularem illam applicationem¹⁷⁴ Missae in communi producitur, quum sacerdos nomine Christi et Ecclesiae semper oret et offerat pro communi necessitate, pro toto coetu assistentium, pro tota Ecclesia, imo aliquatenus pro toto mundo. At illius generalis fructus alii aliis abundantius participes fiunt non solum pro majore sua dispositione et capacitate, sed etiam pro majore conjunctione, quae inter eos et sacerdotem offerentem intercedit. In multis hominibus ille fructus propter obstacula prorsus frustrari potest. Diversi autem gradus conjunctionem, quae diversam participationem inducit, hi fere habent: 1) ministrantes, 2) assistentes, 3) qui mente solum sese conjungunt, 4) reliqui fideles, qui in unione cum Ecclesia permanserunt, 5) alii, qui extra Ecclesiam sunt: imo, ne ii quidem omnes *eodem modo* in fructuum participationem admittuntur, siquidem Ecclesia quosdam a quadam directa participatione in poenam excludit, ut habes seq. §.

NB. In hac generalis fructus participatione, si ministrantes et assistentes excipias, reliqui solummodo fructus impetratorii et aliquatenus propitiatorii participes evadunt, vel evadere possunt. Ministrantes et assistentes probabiliter aliquem fructum *satisfactorium* ex opere operato ferunt, et insuper impetrationis et propitiationis effectus per se multo major pro iis est, quam pro reliquis. Siquidem duplex causandi modus ex opere operato latius sumpto et ex opere operantis inter se se excipiunt, conjungunt, in eundem effectum realem producendum conspirant; imo quum eorum personalis oratio non sit nuda oratio, sed impetratio per victimam divinam,

quam ipsi cum sacerdote cofferunt, fructus ipsis proveniens non solum praecipua quaedam pars illius fructus est, qui in eos, *pro quibus* Missa offertur, redundat, sed similis est ejus fructus, qui personalis et proprius est sacerdotis celebrantis.

Articulus III.

De Applicatione Missae.

§ 1.

Pro quibus Missa offerri possit.

175 Sensus quaestionis. 1. Proposita quaestio non est eadem ac si quis quaerat, quinam fructuum Missae sint participes. Nam a) ex una parte latius patet numerus eorum, pro quibus offerri *possit* Missa, quam qui re ipsa participes fiant; b) participatio fructuum Missae non ex eo solo habetur, quod *pro* aliquo offertur, sed etiam ex eo, quod aliquis assistendo ad offerendum concurrat, ut modo dictum est — quamquam assistendo cofferre nemo potest, pro quo non etiam possit offerri et pro quo non etiam aliquo modo tunc offeratur, e contrario autem offerri potest etiam pro iis, qui cofferentes nullo modo esse possint.

2. Non quaeritur, in quos ex parte cofferentium ille fructus, quem fortasse ex opere operato percipiunt, transfundi possit; nam ille non videtur ullatenus in alios posse transfundi. Neque quaeritur, cuinam sacerdos fructum specialissimum seu personalem, quatenus ex opere operato satisfactorius est, communicare possit; nam ille item incommunicabilis est.

3. Neque id proprie quaeritur, cuinam applicari possit sive ex parte sacerdotis, sive ex parte assistentium seu cofferentium fructus ex opere operantis, qui respondet eorum actioni qua supernaturaliter bonae, imo excellenter bonae: nam *impetratio* fieri potest pro quibuslibet hominibus vivis sive justis sive injustis, sive fidelibus sive infidelibus, baptizatis sive non baptizatis, excommunicatis sive non excommunicatis, atque etiam pro quibuslibet animabus in purgatorio degentibus; *satisfactio personalis* videtur eodem modo offerri posse et transfundi in quoslibet *justos* vivos sive defunctos, baptizatos sive non baptizatos, neque ulla prohibitio Ecclesiae quoad quemcunque hominem ostendi potest.

4. Neque quaeritur, quibusnam Missa *indirecte* utilis esse possit. Nam nihil impedit, quominus ita evadat etiam iis utilis, pro quibus ob Ecclesiae prohibitionem proprie et directe offerri Missa non potest. Eo ipso enim, quod v. g. Missa offertur pro exaltatione Sanctae Ecclesiae, indirecte utilis fieri potest ipsis excommunicatis iisque etiam vitandis, qui alioquin a communione bonorum Ecclesiae excluduntur.

5. Quaestio igitur proprie intelligitur de iis fructibus directe applicandis, qui applicationi sacerdotis subsunt, quatenus personam alienam in publico munere agit, i. e. quatenus nomine Christi et Ecclesiae agit et fructus ex parte Christi et Ecclesiae oriundos dispensat. Atque hoc est, quod vulgo dicimus, *Missam pro aliquo celebrare sive applicare*. Ad quam quaestionem breviter sic responderi potest:

176 Missae fructus applicari possunt seu offerri pro omnibus, qui et re capaces sunt, neque ab Ecclesia positive excluduntur. Hinc:

I. Fructum satisfactorium ex opere operato stricto sumpto possunt certo percipere soli justis baptizatis sive vivi, sive defuncti nondum beati. — Certum tamen non est, non-baptizatos per actum perfectae caritatis justificatos atque ita in gratia Dei *defunctos* ab illo fructu excludi: at utrum participes fiant immediate illius fructus necne, vere dubium manet (cf. Suarez et Lugo II. cc.).

II. Fructum propitiatorium latiore sensu sumptum et fructum impetratorium percipere possunt per se omnes viatores omnesque defuncti in purgatorio existentes.

III. Prohibitio vero Ecclesiae hujusmodi est:

1. Relate ad excommunicatos vitandos omnis applicatio proprie dicta prohibita est, atque ita fit, ut fructus ex parte Ecclesiae oriundus ne valide quidem excommunicato vitando applicari possit, siquidem Ecclesia sacerdotem non constituit suum ministrum et delegatum pro excommunicato vitando, nisi sumas publicam orationem in liturgia feriae VI. in Parasceve; ergo si sacerdos nihilominus conaretur in illa causa prohibita se ut publicum ministrum gerere, nihil ageret. Fructus vero ex parte Christi oriundos graviter quidem illicite, at si excommunicatus alioqui capax est (maxime si contritione cum Deo reconciliatus est), valide sacerdos applicat: nam quod nomine Christi agat, habet ex sacramento ordinis et charactere sacerdotali indelebili.

Quod ergo aliquando a scriptoribus dicitur, sacerdotem posse pro excommunicato vitando ut personam privatam Missam celebrare, id sane ambiguum est. Nam in celebratione semper personam publicam agit et *licite id solum* pro excommunicato vitando offerre potest, quod in celebranda Missa agit ut *opus bonum privatum*.

2. Relate ad *omnes*, qui absque unione externa cum Ecclesia defuncti sunt, prohibetur omnis Missae celebratio seu applicatio publica: ut habes ex Brevi Greg. XVI. 16. Febr. 1842 ad Episcop. Augustanum, et 19. Julii ad Abbat. mon. Scheyern.

At si probabilia signa sunt (i. e. non tantum communis et generalis possibilitas, quae in solo secreto mysterio divinae gratiae et misericordiae nititur), defunctum bona fide atque in gratia divina ex hac vita migrasse, occulte seu privatim sacerdos pro tali defuncto in particulari celebrare posse videtur. Specialem autem Missam de Req., potissimum cum speciali oratione pro hoc defuncto, fieri, mihi non probatur, siquidem haec nunquam non publica actio est¹.

IV. Prohibitio Ecclesiae aut non est, aut non est totalis: 177

1. relate ad infideles viventes;

2. relate ad excommunicatos etiam publicos, sed toleratos, inter

¹ Marc, qui *Instit. Alphons.* n. 1601 ullam Missae applicationem pro ejusmodi defunctis fieri posse negat, circa stipendium forte oblatum haec dicit l. c.: „Quodsi stipendium pro aliquo in particulari offeratur, respondeat sacerdos, se posse applicare Missam pro omnibus fidelibus defunctis, cum intentione subveniendi etiam animae illius defuncti, si hoc acceptum sit coram Deo.“